

Hyvä Rehtori

Ovatko koulunne kemian ja fysiikan ryhmät enintään 16 oppilaan kokoisia? Peruskoulun ja lukion fysiikan ja kemian opetussuunnitelmissa painotetaan entistä enemmän havainnointia, tutkimista ja kokeellisuutta sekä korostetaan oppilaiden omaa kokeellista työskentelyä. Kokeellisuus on oleellinen osa käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, se kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä luovaa ja kriittistä ajattelua. Näihin opetussuunnitelmissa mainittuihin tavoitteisiin voidaan päästä vain, jos opetusryhmien koot ovat riittävän pieniä, jolloin yksilöllinen ohjaus ja turvallinen työskentely ovat mahdollisia.

Kokeellisuuteen perustuvassa opetuksessa ja opiskelussa tuntityöskentelylle on luonteenomaista sekä opettajan että oppilaan jatkuva liikkuminen työpisteen, välineiden ja materiaalien säilytyspaikkojen välillä. Opiskelussa oppilaat käyttävät säännöllisesti nestekaasupolttimia, kiinteitä aineita, liuoksia ja sähköä. Osa kiinteistä aineista ja liuoksista on ympäristölle vaarallisia aineita, joiden asianmukainen käyttö, säilytys ja kerääminen kuuluvat opetuksen tavoitteisiin. Tutkivaan ja kokeilevaan fysiikan ja kemian opiskeluun tarvitaan asianmukaiset opetustilat, riittävästi työskentelytilaa, turvalliset välineet ja suojavarusteet.

Työturvallisuuslakia sovelletaan oppilaan kokeelliseen työskentelyyn, mutta ei teoreettiseen opiskeluun. Lain mukaan kokeellisessa opetuksessa on pyrittävä ennakoimaan ja estämään vaaratilanteita ja vahinkoja. Rehtorin on järjestettävä koulussa työturvallisuuslain mukainen riskien ja vaarojen arviointi ja vastattava turvallisuusohjeiden laatimisesta. Lain noudattamisessa on huomioitava, että laboratorioluokat on varusteltu ja mitoitettu yleensä enintään 16 oppilasta varten. Tehostetun ja erityisen tuen tarpeessa olevat oppilaat on otettava huomioon vielä erikseen ryhmäkoosta päätettäessä. Pienet ryhmäkoot samalla vapauttavat resurssia erityisopettajalta.

Oppilaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön on lakisääteinen ja asettaa velvoitteita koulutuksen järjestäjälle. Koulutuksen järjestäjän vastuu tarkoittaa taloudellisista ja toiminnallisista voimavaroista huolehtimista. Koulun toiminnan järjestelyistä vastaa rehtori ja opetuksen käytännön järjestelyistä opettaja. Heillä on asemansa mukainen vastuu työturvallisuuslain ja nuorille työntekijöille erityisen haitallisia ja vaarallisia töitä koskevan asetuksen määräysten noudattamisesta kokeellisessa opetuksessa. Rehtori vastaa myös tilojen sekä laboratorio- ja muiden laitteistojen asianmukaisesta kunnosta.

Opetuksen tavoitteiden saavuttaminen, erilaisten oppijoiden kykyjen mukaisen oppimisen tukeminen ja työskentelyn turvallisuus edellyttävät, että opetusryhmät ovat kohtuullisen kokoisia, **peruskoulussa enintään 16 ja lukiossa enintään 20 oppilaan suuruiset**. MAOL ry haluaa olla tuomassa tätä suositusta tiedoksi kouluissa, jotta rehtori osaa kohdistaa suosituksen noudattamiseen riittävät resurssit. Koulussa asiasta kannattaa käydä keskustelua matemaattisten aineiden opettajien kanssa.

Ystävällisin terveisin

Tarja Ylivuori
MAOL ry, puheenjohtaja
tarja.ylivuori@maol.fi

Tuomo Riekinen
MAOL ry, hallituksen jäsen
Perusopetuksen työryhmän vetäjä

Lisätietoa:

Opetushallituksen Luonnontieteiden opetustilat, työturvallisuus ja välineet -opas (2011:6)

Työturvallisuuslaki (738/2002)

Nuorille työntekijöille erityisen haitallisia ja vaarallisia töitä koskeva asetus (475/2006)